

Abstrakt

Rozhodčí řízení v České a Slovenské republice

Tématem této diplomové práce je rozhodčí řízení v České a Slovenské republice. Nepočítáme-li úvod a závěr, diplomová práce je rozdělena do osmi hlavních kapitol, které jsou dále systematicky členěny na další podkapitoly.

V první kapitole věnované pojmu a charakteristice rozhodčího řízení se autor zaměřuje na prameny a s ohledem na název této práce je největší pozornost věnována Smlouvě uzavřené mezi Českou a Slovenskou republikou o právní pomoci. Dále se zde autor věnuje vztahu rozhodčího řízení k řízení civilnímu a k alternativním řešením sporů. Tato kapitola mimo jiné popisuje druhy rozhodčího řízení, tedy věnuje se zejména rozdělení na rozhodčí řízení ad hoc a institucionální, včetně porovnání se slovenskou právní úpravou.

V následující kapitole se autor zabývá výhodami a nevýhodami rozhodčího řízení, avšak s tím rozdílem, že o uvedených příkladech pojednává širěji, jelikož má za to, že jednotlivé atributy nemusí být vždy vnímány černobíle, tzn. nemusí být vždy pouze výhodou, ale je třeba na ně nahlížet komplexněji.

Kapitola tři je věnována arbitrabilitě (a to jak v české tak i slovenské právní úpravě), jelikož jde o klíčový institut, který stanoví, jaké spory mohou být v rámci rozhodčího řízení řešeny s akcentem na to, jak se projednatelnost určitých otázek v průběhu času měnila a stále mění, zejména s ohledem na vývoj judikatury.

Obsahem čtvrté kapitoly je rozhodčí smlouva, zejména možnosti a způsoby jakými může být uzavřena, kdy je možné vznést námitku její neplatnosti či neexistence, a to jak v České, tak i Slovenské republice. Součástí této kapitoly je taktéž pojednání o tom, zdali rozhodčí smlouva zavazuje právní nástupce stran, pokud jde např. o postoupení pohledávky. V podkapitole jsou popsány formy rozhodnutí v rozhodčím řízení a jejich atributy, a to zejména s ohledem na povahu usnesení, které může např. obsahovat výrok o náhradě nákladů řízení.

Následující kapitola blíže rozvádí problematiku návrhu na zrušení rozhodčího nálezu soudem a pojednává o možnostech obrany povinného proti neplatnému rozhodčího nálezu.

Přihlédnuto je zejména ke skutečnosti, že vlivem judikatury soudů je v poslední době institut zrušení rozhodčího nálezu soudem upozaděn ve prospěch řízení o výkon rozhodnutí a stěžejní je tedy zejména obrana povinného v rámci řízení vykonávacího, přesto, že zákon o rozhodčím řízení obsahuje úpravu vlastní.

Obsahem šesté kapitoly je česká právní úprava rozhodčího řízení s tím, že stěžejní část této kapitoly je věnovaná novelizacím zákona o rozhodčím řízení, které jsou dle názoru autora důležité pro pochopení jednotlivých institutů platných v současnosti. Prostřednictvím těchto novelizací je totiž možné pozorovat, jak se v průběhu času výklad jednotlivých ustanovení vyvíjel a měnil. Největší prostor je věnován velké novele zákona o rozhodčím řízení provedené v roce 2012, včetně rozebrání důvodů, které k této novelizaci vedly a variant řešení nastalé situace. Pozornost je taktéž věnována zrušovací novele přijaté v roce 2016, která vyjímá spotřebitelské spory z působnosti zákona o rozhodčím řízení.

Kapitola sedmá se zabývá problematikou právní úpravy rozhodčího řízení na území Slovenské republiky. Struktura této kapitoly je obdobná, jako je tomu v případě předchozí kapitoly s tím, že zvláštní pozornost je věnována vývoji právní úpravy stálých rozhodčích soudů. V rámci této kapitoly autor práce taktéž porovnává jednotlivé instituty české a slovenské právní úpravy. Součástí této kapitoly je taktéž pojednání o spotřebitelském rozhodčím řízení, vzhledem k tomu, že od ledna 2015 je na území Slovenské republiky možné rozhodovat spotřebitelské spory pouze podle zvláštního zákona, který upravuje spotřebitelské rozhodčí řízení samostatně a který taktéž obsahuje speciální úpravu. Zvolena je zejména metoda komparace zvláštního zákona zabývajícího se spotřebitelským rozhodčím řízením s obecným zákonem o rozhodčím řízení. V závěru této kapitoly autor poukazuje na absenci archivace v slovenské právní úpravě.

Osmá kapitola rozvíjí stěžejní části práce (šestou a sedmou kapitolu) a věnuje se vlivu judikatury na vývoj rozhodčího řízení v České a Slovenské republice, jelikož jsou to právě soudy, které provádí výklad jednotlivých ustanovení zákona a jejich rozhodovací praxe je ve vztahu k rozhodčímu řízení klíčová. Největší pozornost je věnována problematice jmenování rozhodce a ekonomické (ne)závislosti rozhodce, a to jak v České tak i Slovenské republice.

Klíčová slova: Rozhodčí řízení, Rozhodci, Rozhodčí smlouva